

Guia disponible
en versió PDF

eureka!

Guia didàctica

SANTILLANA
GRUP PROMOTOR

Índex

Introducció

- Com es comença a treballar amb **Eureka!**..... 6
- Suggestiments per crear els quaderns 12

L'educació infantil

- Característiques psicoevolutives dels nens i nenes d'educació infantil 18
 - Com són els infants de 0 a 3 anys 19
 - Com són els infants de 3 a 6 anys 22
- Suggestiments metodològics..... 26
 - Aspectes generals 27
 - L'organització de l'espai..... 28
 - L'organització del temps 30
 - Els agrupaments 32
- La tutoria amb les famílies 34

Programació i avaluació

- Objectius generals de l'educació infantil..... 38
- Objectius per al primer cicle d'educació infantil..... 39
- El desenvolupament de les capacitats en el currículum 40
- Proposta de continguts per al primer cicle d'educació infantil 41

- Objectius per al segon cicle d'educació infantil..... 43
- Capacitats de l'etapa d'educació infantil..... 44
- Proposta de continguts per al segon cicle d'educació infantil 45
- Avaluació 60
 - Primer cicle d'educació infantil 61
 - Segon cicle d'educació infantil..... 64

Suggestiment d'activitats

- El període d'acollida i adaptació 78
 - Indicacions per al primer cicle d'educació infantil 79
 - Indicacions per al segon cicle d'educació infantil 80
- Altres activitats per desenvolupar el currículum 84

Un exemple:

Unitat Jugo i apreng. 2 anys. 2n trimestre

- Proposta didàctica..... 98
- Programació d'aula 101

Introducció

Eureka! és una plataforma que et permetrà crear els teus propis materials didàctics d'una forma fàcil i intuïtiva.

Consta de **Creem**, una eina composta per dibuixos, fotografies, bits, pictogrames, recursos pre-definits, etc. amb la qual podràs crear els teus propis quaderns adaptats a les necessitats dels alumnes. A més, tens a la teva disposició unes quantes unitats model que pots utilitzar com a punt de partida per no començar de zero i modificar-les al teu gust.

Amb **Eureka!** podràs crear i imprimir quaderns de repàs, de grafomotricitat, matemàtiques, anglès, etc. amb el teu logotip, els teus colors corporatius i la teva proposta pedagògica.

Eureka! compta a més amb ***Ho he trobat!***, un banc de recursos configurables molt extens que et permetrà complementar la teva proposta pedagògica. Podràs crear el que vulguis sense esforç i modificar-ho tantes vegades com calgui.

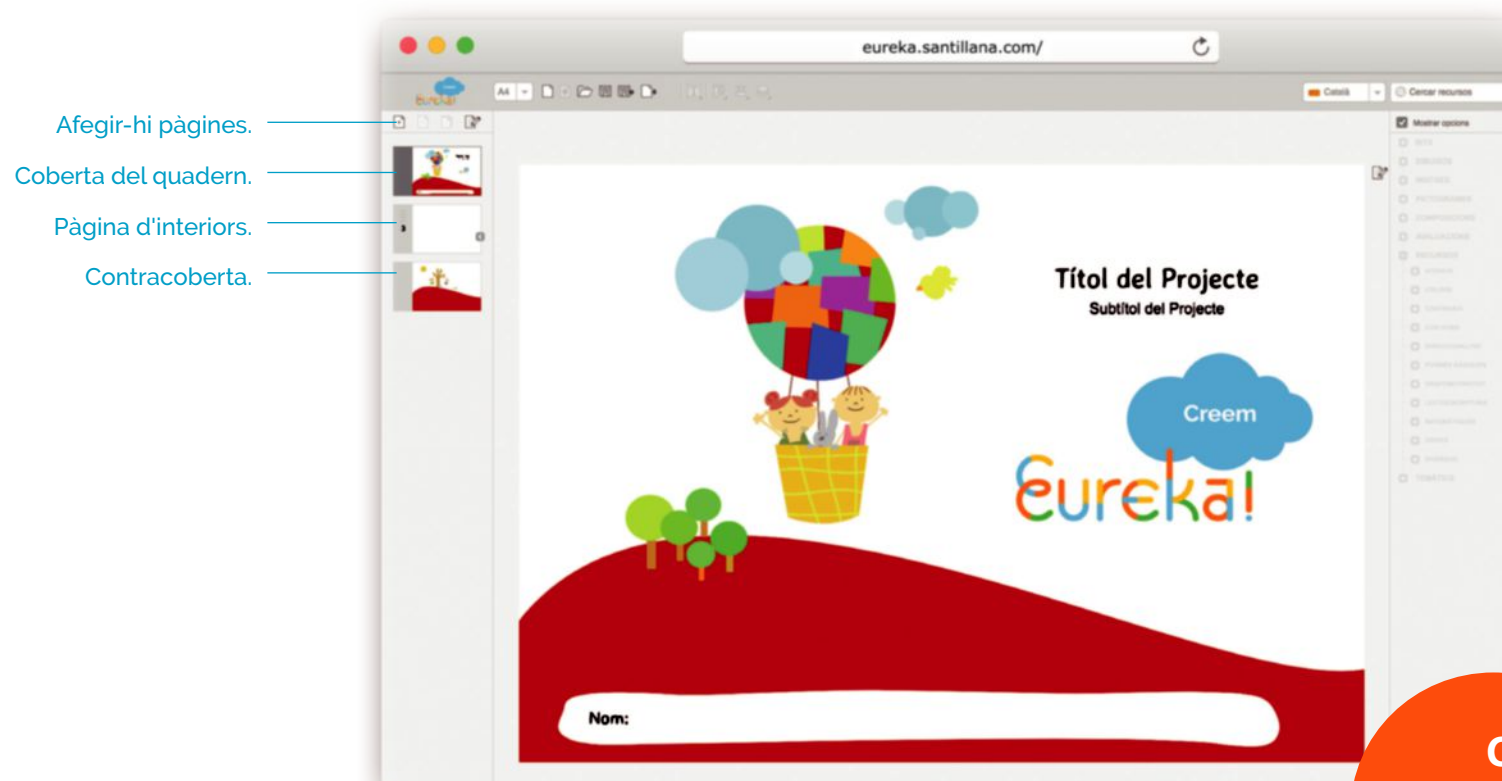
- Recursos audiovisuals.
- Recursos per a pissarra digital.
- Recursos per a educació musical.
- Escenaris interactius.
- Factoria de fitxes.
- Vídeos del món.
- Bits dinàmics.

Ho he trobat!

Eureka!

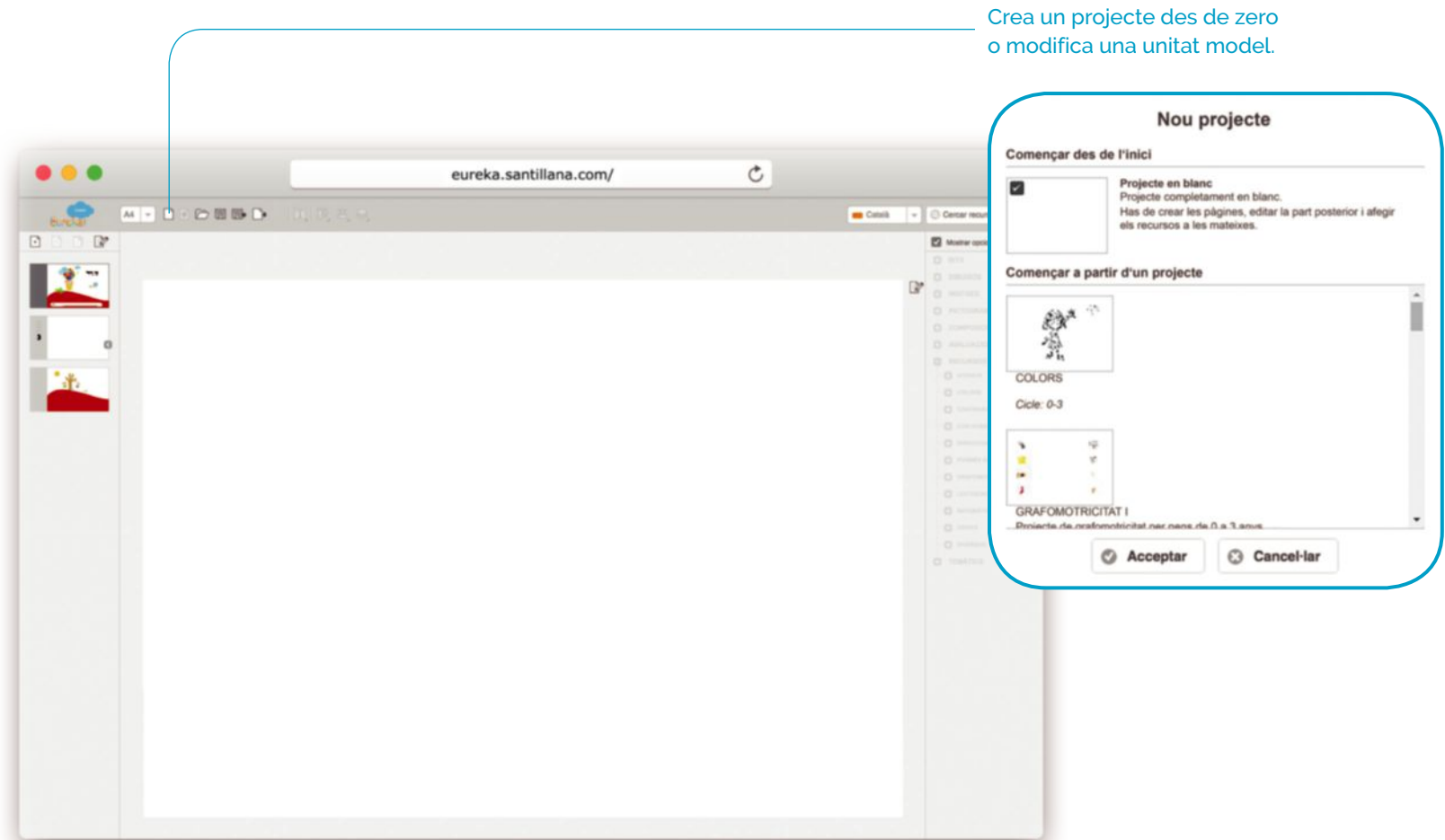
Com es comença a treballar amb Eureka!

Consulta el vídeo tutorial al Canal Santillana de Vimeo.

La pantalla de treball

La primera pantalla que trobaràs serà aquesta. A la columna de l'esquerra veuràs una miniatura de totes les pàgines del teu projecte. Per defecte, es mostren les cobertes i una sola pàgina d'interiors. Podràs configurar les cobertes i afegir totes les pàgines que vulguis al teu quadern.

Creem el nostre projecte

Eureka! ofereix dues possibilitats de treball: pots crear el teu projecte des de zero o partir de les unitats model que s'hi ofereixen.

Clica sobre la miniatura de la coberta per modificar-la.

Aquest botó et permetrà escollir el disseny de coberta que prefereixis.

Si cliques sobre el text, hi podràs introduir el títol del projecte.

Hi pots introduir el logotip de l'escola.

Aplicar el disseny de coberta

Disseny Disseny Disseny Disseny Disseny Disseny

Acceptar Cancel·lar

Edició de text

Títol del Projecte

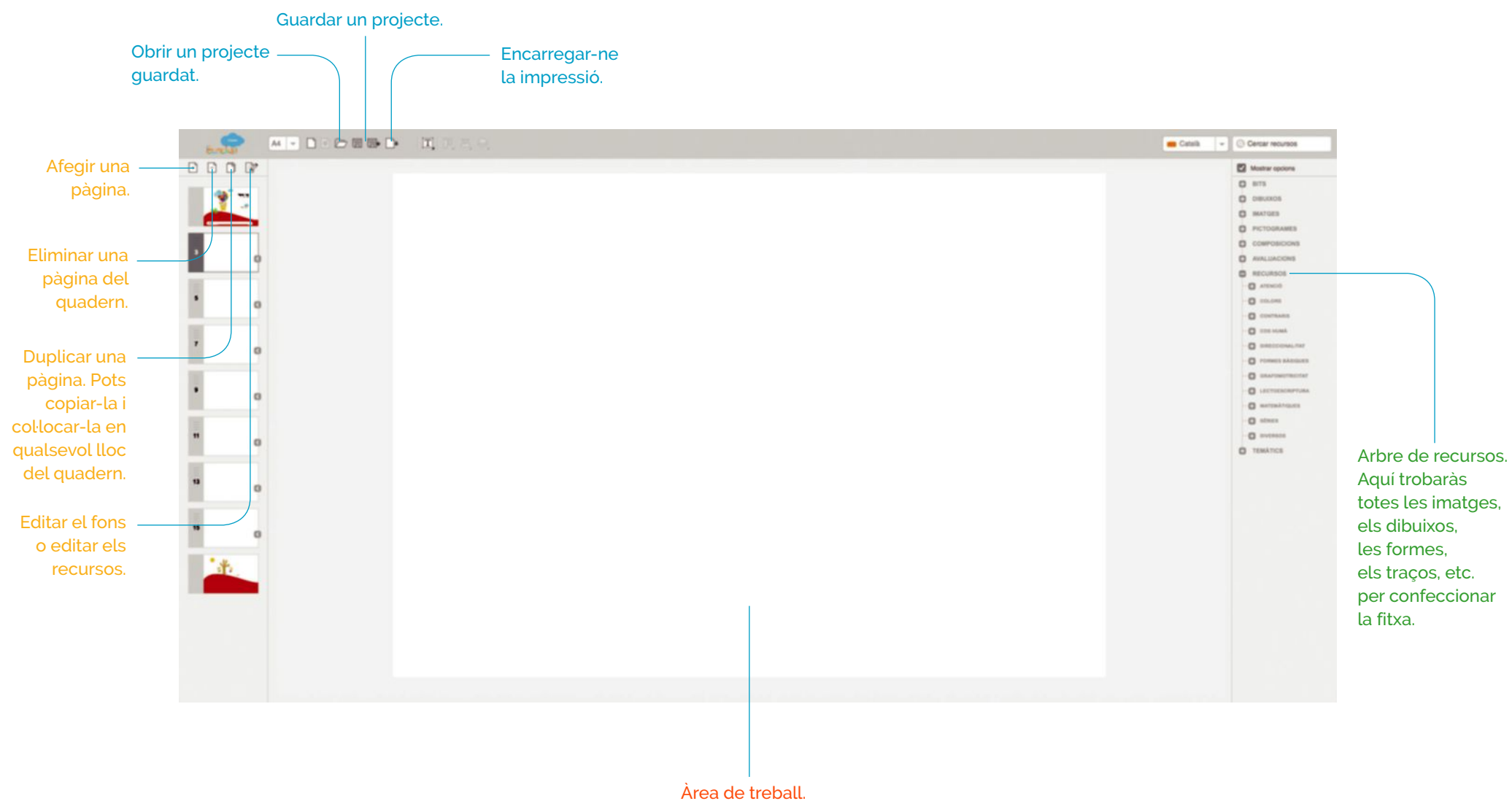
Acceptar

Dissenyem les cobertes

Eureka! ofereix una coberta predeterminada per al teu quadern, que podràs modificar al teu gust. En podràs canviar els colors i els dissenys, introduir-hi el títol del quadern i incorporar-hi el logotip de l'escola.

Creem les fitxes del quadern

La pantalla té quatre àrees clarament diferenciades.

The screenshot shows the Eureka Santillana website interface. At the top, a search bar with the language set to 'Català' and the search term 'papallona' (butterfly) is shown. A dropdown menu lists search results under categories like 'Dibuixos » Animals' and 'Dibuixos » Estacions » Primavera'. The main workspace displays a worksheet for the number '3', including the word 'TRES', three red dots, and a row of dashed '3's for tracing. A butterfly illustration is also present. On the left, a panel titled 'Estil dibuixos' (Drawing style) allows users to change the color and outline of the butterfly. On the right, a sidebar titled 'Recursos' (Resources) lists various educational topics like 'ANIMALS', 'ATENCIÓ', 'COLORS', etc.

Cerca ràpida. Escriu el nom de l'element que vols trobar.

Recursos predefinits organitzats per temes, conceptes i àmbits de treball.

Clica sobre l'element i modifica'l com vulguis.

Comencem a treballar

Crear les teves fitxes és molt senzill. Només has d'escollir el motiu que prefereixis a la barra de recursos i situar-lo a la pàgina.

Pots adaptar-lo com vulguis: canviar-ne els colors o deixar-lo solament amb una línia, triar altres imatges similars, introduir-hi textos, canviar-ne la tipografia, etc.

Tens moltes opcions per crear els reversos de les fitxes. Hi pots incloure objectius, continguts, activitats prèvies i posteriors, activitats en fitxa, indicadors d'avaluació..., incloure-hi activitats noves o deixar-la en blanc.

The screenshot shows the 'eureka.santillana.com/' web interface. The main workspace contains a worksheet with the following sections:

- OBJECTIU:** Reconèixer el nombre 3.
- MATERIAL NECESSARI:** Llapis i colors.
- Three line drawings of mice.
- ~AVALUACIÓ ~OBSERVACIONS:** A section with three colored circles (green, yellow, red) and a legend below: 'Molt bé', 'Be', 'No aconseguit'.

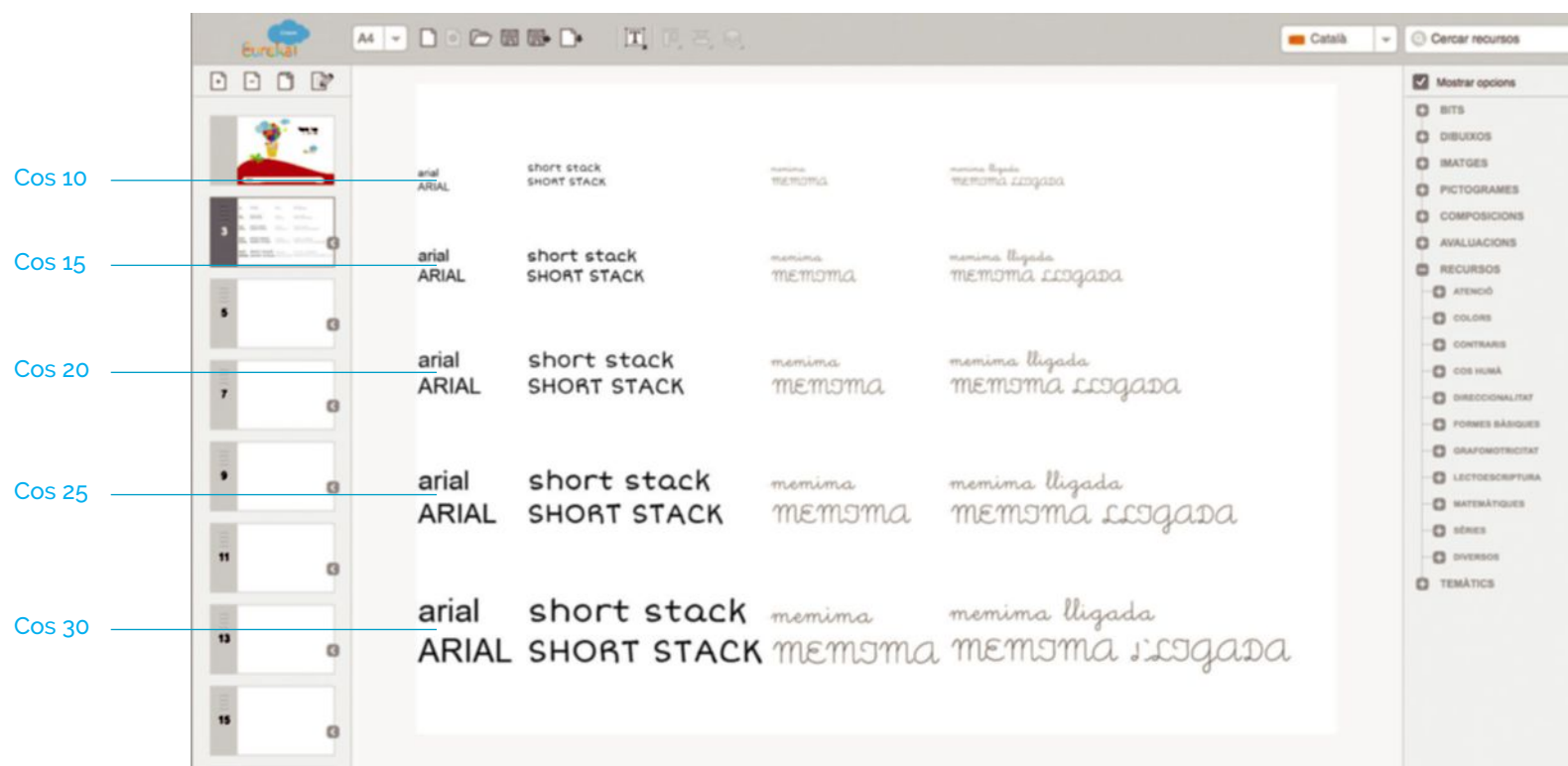
Surrounding the main workspace are several configuration panels and callouts:

- Top-left callout:** 'Clica sobre la fletxa per girar la pàgina i treballar en el revers.'
- Bottom-left callout:** 'Pots editar i modificar tots els textos.'
- Top-right callout:** 'Tria el model d'avaluació que prefereixis.'
- Top-right panel: 'Configurar l'avaluació'**
 - Selecció de l'escala de la valoració:
 - ☒ Molt bé – bé – no aconseguit
 - ☐ Sempre – a vegades – mai
 - ☐ Molt – quelcom – res
 - ☐ Sense dificultat – amb alguna dificultat – amb molta dificultat
 - ☐ Si – a vegades – no
 - ☐ Aconseguit – en desenvolupament – no aconseguit
 - Selecció de si desitja caselles o semàfors:
 - ☒ Semàfors
 - ☐ Caselles
 - Selecció de si desitja línies o no:
 - ☒ Si
 - ☐ No
 - Botó: **Acceptar**
- Bottom-right panel: 'Aplicar l'estil a la pàgina posterior'**
 - Estil pirindolo
 - Objectiu pedagògic 1
 - Objectiu pedagògic 2
 - Objectiu + avaluació 1
 - Objectiu + avaluació 2
 - Pàgina en blanc
 - Checkbox: ☐ Voleu aplicar l'estil a totes les pàgines del projecte?
 - Botons: **Acceptar** and **Cancel·lar**

Suggeriments per crear els quaderns

Cossos i tipus de lletra

Eureka! compta amb 4 tipus de lletra: Arial, Short stack, Memima i Memima lligada. A l'hora de crear els textos és important tenir en compte la mida de les lletres per evitar que quedin massa grosses o massa petites.

Caixes de text

Les caixes de text es creen automàticament a l'àrea de treball quan es clica sobre el botó **Eina de text**, situat a la botonera superior. De vegades, si s'hi ha fet doble clic, es creen diverses caixes superposades. Per això, convé revisar-les per evitar que quedin soltes a la pàgina.

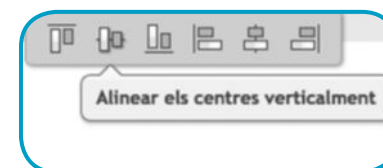
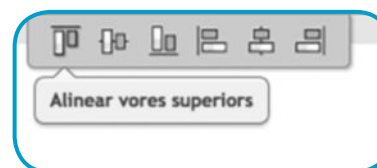
Ordenar imatges

En molts casos, caldrà superposar imatges per crear les fitxes. Si es dona el cas, et pot ser de gran utilitat el botó **Ordenar imatges** de la botonera superior, que et permetrà portar la imatge cap endarrere, portar-la cap endavant, portar-la al fons o portar-la al davant.

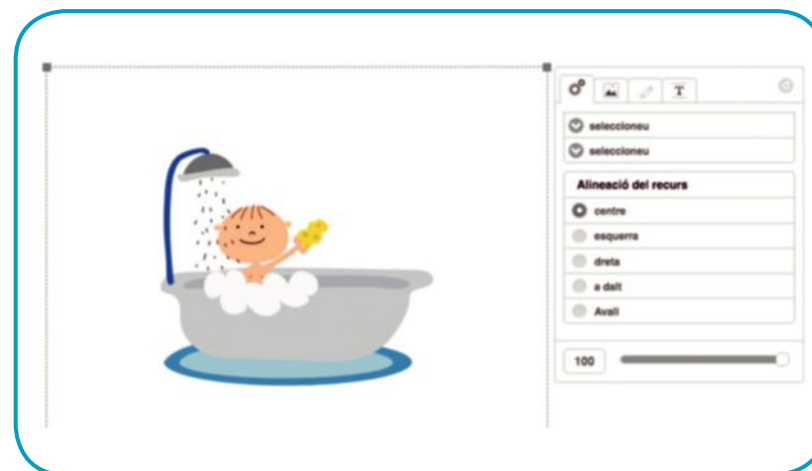
Alinear objectes

Quan calgui treballar amb diverses imatges i/o caixes de text alhora, aquests botons et poden ser de gran utilitat: hi podràs alinear les imatges, distribuir-les uniformement, etc.

Aprofitar l'espai

Les imatges d'**Eureka!** tenen una àrea de seguretat que impedeix que quedin massa a prop de les vores de la pàgina. Això evita que puguin quedar tallades a l'hora d'imprimir-les, però pot suposar una molèstia si vols aprofitar a fons tota l'àrea de treball. En aquests casos, pots guanyar una mica d'espai addicional utilitzant les opcions del botó **Alinear el recurs**.

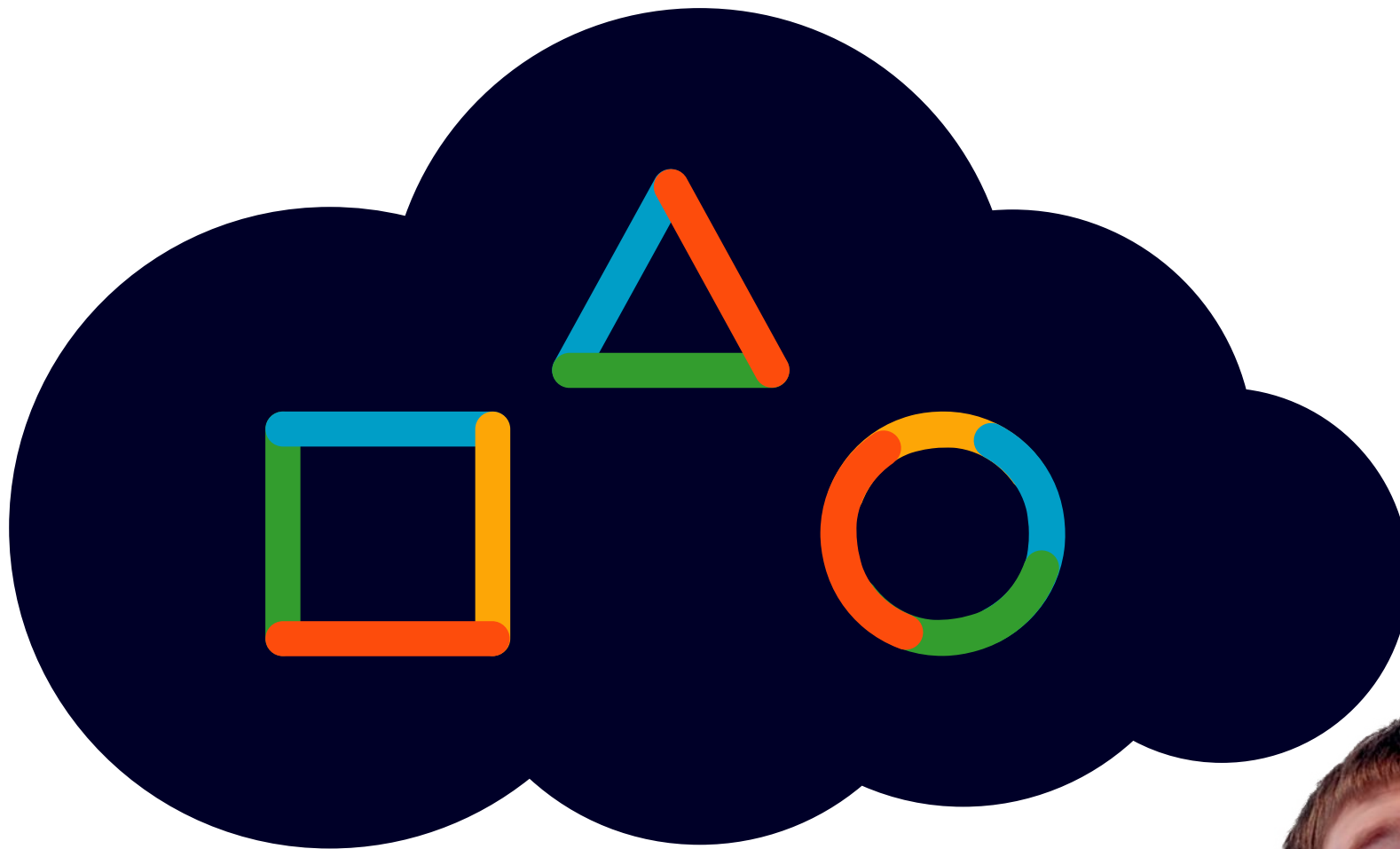
Altres consells

- A l'hora de plantejar una fitxa, procura que hi hagi prou espai perquè els alumnes hi puguin treballar. Una pàgina molt carregada, amb massa imatges o amb diverses activitats, pot resultar confusa per als alumnes i dificultar-los el treball.
- Cal controlar que les activitats que duguin a terme els alumnes (escriure, dibuixar, marcar, etc.) no s'hagin de fer

gaire a prop a les vores de la fitxa. D'aquesta manera els nens i nenes treballaran més còmodament.

- **Eureka!** no numera les pàgines; això permet moure-les amb facilitat al llarg del document, però, si has decidit numerar-les, cal que les revisis abans d'enviar-les a imprimir.

L'educació infantil

Característiques psicoevolutives dels nens i nenes d'educació infantil

Aquesta etapa és fonamental en la formació de la personalitat de l'infant: d'una banda, s'estan consolidant les seves estructures neuropsíquiques elementals i, d'una altra, tenen lloc els seus primers contactes amb el món exterior.

El desenvolupament psicoevolutiu de l'infant no és un procés uniforme; cadascun segueix el seu propi ritme personal, encara que tots passen per unes etapes comunes.

Tampoc segueix un esquema rígid, és a dir, al costat de grans avenços poden aparèixer reculades momentànies o estancaments.

Com són els infants de 0 a 3 anys

Des que neix fins als dos anys, aproximadament, el bebè es troba en una etapa de **desenvolupament sensorial** en la qual comença a coordinar el seu cos i en la qual la seva relació amb l'entorn es basa en el que percep a través dels sentits.

Per això, li agrada explorar i interactuar amb l'entorn, però sense que pugui establir encara una imatge mental dels objectes. D'aquesta manera, el bebè inicialment només imita gestos i sons dels adults en presència del model.

Entorn dels dos anys, l'infant finalitza aquesta etapa de desenvolupament sensorial i comença a ser capaç de relacionar alguna cosa actual amb una altra cosa que va succeir en el passat, la qual cosa implica que associa idees i que és capaç de recordar el que ha de fer. A partir dels dos anys, l'infant imita en absència del model cada vegada amb més precisió i de forma deliberada. En aquest sentit, la imitació exerceix un paper molt important en la construcció de la intel·ligència. A aquesta edat comença també a reconèixer-se a si mateix i als altres, encara que no aconsegueix reconèixer-se en fotografies més antigues.

En l'àmbit de **desenvolupament motor**, l'infant és capaç de proporcionar respostes motrius adequades abans de comprendre, raonar o articular paraules i, d'aquesta manera, el moviment es converteix en un element fonamental per organitzar el pensament.

Pel que fa al **llenguatge**, en el bebè, apareix aproximadament al mateix temps que altres formes elementals de pensament. S'inicia, després d'una fase de balboteig espontani, al voltant dels dotze mesos. Després, l'infant comença a expressar desitjos, emocions o afirmacions. Als dos anys, pot unir diverses paraules per construir frases molt senzilles i comença a ser conscient que les pot fer servir per comunicar-se amb els altres.

Quant a la **interacció social**, l'infant de dos anys és egocèntric perquè encara no té prou maduresa per poder prestar atenció als altres; no obstant això, els estímuls afectius que els adults li proporcionen li serviran com a model per afavorir la relació amb els altres, el respecte i la cooperació. A aquesta edat també comença a ser capaç d'atendre ordres senzilles i clares i de prestar atenció al que li interessa. Encara que comença a jugar amb altres nens, no li agrada compartir les coses i li costa cooperar amb els altres. Pot mostrar-se tímid amb els adults que no coneix i possessiu amb les persones del seu entorn.

En definitiva, de forma general i sintètica, podem dir que les habilitats d'un nen o nena de dos anys són les següents:

Habilitats psicomotores

Dos anys

- Corre sense caure.
- S'asseu a la gatzoneta durant els jocs.
- Té respostes rítmiques com:
 - Flexionar els genolls en saltar.
 - Balancejar el cos.
 - Balancejar els braços.
 - Inclinar el cap.
 - Donar cops a terra amb els peus.

Dos anys i mig

- Camina de puntetes.
- Salta amb els dos peus.
- Quan camina pel carrer amb un adult, hi corre davant o es queda retardat.
- Empeny joguines amb un bon sentit de la direcció.
- Es mou al compàs de la música.
- És capaç de transportar objectes.
- Puja i baixa escales amb els dos peus sense subjectar-se.
- Comença a desenvolupar la motricitat fina: és capaç d'agafar llapis i pinzells gruixuts amb força i destresa.

Habilitats d'interacció social

Habilitats bàsiques

- Atén ordres senzilles i clares.
- És capaç de donar les gràcies.
- Sap saludar.
- És capaç de dir el seu nom si l'hi pregunten.
- Somriu quan està content.
- Presta atenció si està motivat.

Habilitats de conversa

- Comença a parlar amb altres nens.
- Sap demanar el que vol amb paraules.
- Pot seguir ordres senzilles i escoltar històries breus.
- Comença a unir paraules per construir frases de dos termes.
- Comença a utilitzar els pronoms personals «jo» i «tu».
- Li costa respectar els torns d'intervenció.

Habilitats de relació amb els iguals

- Imita els altres.
- Obeeix els encàrrecs senzills.
- Reacciona de forma orgullosa davant de les lloances.
- Accepta les correccions.

Habilitats d'interacció amb el joc

- Comença a jugar amb altres nens, encara que no és cooperatiu.
- Representa escenes de la vida quotidiana.
- Juga amb construccions.
- Li costa compartir les coses.

Habilitats de relació amb els adults

- Es pot mostrar tímid davant d'un adult que no coneix.
- És possessiu amb els adults que coneix.
- Es mostra alegre si l'entorn li proporciona un clima de confiança.
- Sol portar-se bé amb els educadors i guarda les enrabiades per a la família.
- Crida l'atenció dels pares enfrontant-s'hi a través de la negociació.

Habilitats afectives

Sentiments propis

- És capaç d'expressar emocions a través del cos, però no discrimina clarament el que sent.
- Mostra alegria quan està content.
- És capaç de demostrar tendresa i afecte.

Sentiments aliens

- És capaç de percebre la tristesa o l'alegria dels adults, encara que no compregui per què se senten així.
- És incapaç de posar-se en el lloc dels altres.
- Gaudeix amb la reacció provocada.
- No té consciència del mal que fa jugant.

Control d'emocions

- Expressa l'alegria i la tristesa de forma molt radical.
- Pot passar sobtadament d'un estat d'alegria a un estat de tristesa.
- Li costa controlar les explosions emocionals.

Habilitats d'autonomia

Higiene personal, menjar, roba i descans

- És capaç de rentar-se les mans sense ajuda.
- Comença a menjar sol.
- Al llarg de l'any serà capaç d'anar al bany sol i demanar ajuda quan en necessiti.
- Comença a vestir-se sol.
- Comença a ordenar les joguines i els objectes que fa servir.
- Una activitat excessiva l'incita a la vigília.
- Quan està cansat, és possible que estigui una mica hiperactiu.
- Necessita dormir la migdiada.

Habilitats d'autoafirmació

- Manifesta oposició davant d'activitats que no li interessin.
- Comença a defensar-se quan se sent agredit.
- Manifesta la frustració o l'enuig mitjançant rebequeries.
- Es reconeix quan es veu al mirall.
- S'identifica en fotografies recents, però no comprèn que temps enrere va ser un bebè.
- Reconeix persones properes en fotografies.

Habilitats cognitives

- Explora, observa i investiga a través de l'acció.
- Pot planificar amb temps activitats de certa complexitat.
- Deixa de banda una idea o activitat mentre en fa una altra o pensa en una altra cosa.
- És capaç de recordar el que ha de fer.
- Comença a associar idees.
- Comença a entendre conceptes com gran, petit, davant, darrere, a dalt, a baix, dins, fora.
- Es comunica mitjançant paraules o gestos.
- El seu llenguatge comença a ser més precís.

Altres aspectes que tenen una repercussió educativa són:

- Els malsons i els terrors nocturns.
- La negativa i les rebequeries.
- L'abandó del bolquer.

Com són els infants de 3 a 6 anys

Cap als 3 anys, coincidint amb l'inici del segon cicle d'educació infantil, els infants entren en una fase coneguda com a **satel·litització**: fins aleshores, s'han mogut sempre per satisfer els seus desitjos i necessitats per sobre de tot, amb impulsos d'ira i rebequeries freqüents quan no han aconseguit els seus propòsits. Quan arriben a l'escola, s'adonen que estan supeditats (sempre que els pares perseverin a mantenir unes normes) als adults. Sofreixen una espècie de «crisi de desvaloració del jo», que els permet ser conscients de la dependència física i emocional que tenen dels adults. D'aquesta manera, es converteixen en satèl·lits de les persones adultes, en busquen la continua conformitat i intenten guanyar-se la seva aprovació anteposant-la als seus propis desitjos.

En el segon cicle de l'etapa d'educació infantil es produeix un gran avenç en el procés de socialització del nen a partir de la construcció del seu autoconcepte i el desenvolupament progressiu de les habilitats socials necessàries per relacionar-se amb els altres, interioritzant les pautes de comportament social que regeixen la convivència i ajustant-hi la seva conducta.

En l'àmbit **cognitiu**, inicialment posseeixen un pensament ego-cèntric que evoluciona al llarg del cicle i que els permet assumir, a poc a poc, punts de vista diferents dels seus: dels seus iguals o dels adults amb els quals es relacionen de manera habitual.

També van augmentant la seva **capacitat d'atenció**, van tolerant millor les activitats tranquil·les i sedentàries, acaben les activitats que comencen i fins i tot poden parar una activitat que els interessi i reprendre-la amb posterioritat.

El **llenguatge** es converteix en una eina important per construir el seu pensament i els ajuda a comprendre i interpretar la realitat. La seva expressió és més complexa, amplien el vocabulari i fan frases curtes.

En definitiva, de forma general i sintètica, podem dir que les habilitats d'un infant d'aquesta etapa són les següents:

Desenvolupament motriu

3 anys

- Aconsegueix romandre un temps bastant breu, quiet i desenvolupant la mateixa activitat.
- Mostra un domini progressiu i una coordinació general del cos.
- És capaç de pedalejar en un tricicle.
- Augmenta i disminueix la velocitat de la carrera.
- Pot manejar llibres i passar-ne les pàgines cada vegada amb més facilitat.
- Comença a fer traços més controlats.
- És capaç de seguir el ritme de la música i ballar.
- Pot manejar objectes petits i enfil·lar-los.
- És capaç de vestir-se i desvestir-se fent servir botons i cremalleres.
- Utilitza de forma més autònoma eines escolars (llapis, corró...), d'higiene (pinta, raspall dental...) i d'alimentació (cullera, forquilla...).
- Va establint la seva predominança lateral (destre o esquerrà).

4 anys

- Comença a mostrar coordinació en el moviment del cos.
- Agafa una pilota en moviment.
- Millora el sentit de l'equilibri: pot caminar a peu coix i mantenir-se en equilibri sobre un peu.
- Comença a adquirir habilitat en els moviments fins dels dits.
- Pot vestir-se i desvestir-se sol.

5 anys

- Té més control i domini sobre els seus moviments.
- Gaudeix amb les curses, els balls i els salts.
- Segueix el ritme de la música.
- Té un sentit de l'equilibri bastant desenvolupat, es para sobre un peu, salta i pot mantenir-se uns segons de puntetes.
- Fa servir amb autonomia el raspall de dents i la pinta.
- Pot cordar botons i tancar correctament cremalleres.
- Utilitza utensilis escolars cada vegada amb més precisió i seguretat.

Habilitats d'interacció social

3 anys

- Pot seguir instruccions simples.
- Li costa mantenir l'atenció en dues coses alhora.
- Prefereix les activitats de moviment.
- Li agrada tocar, tastar, ensumar i experimentar pel seu compte.
- Aconsegueix identificar dues parts d'una figura i unir-les.

4 anys

- S'esforça per vèncer les dificultats.
- Duu a terme activitats d'higiene personal autònomament.
- Estableix seqüències temporals i les associa amb esdeveniments i fets de la vida quotidiana.
- Li costa diferenciar entre el passat i el futur.
- Barreja la realitat i la fantasia.
- Demostra més precisió i temps de concentració en les activitats que realitza.
- Comença a desenvolupar esquemes morals basant-se en les opinions dels adults que té al voltant.
- Li agrada manar i fer-se veure per manifestar la seva autonomia.

Suggeriments metodològics

A l'hora de plantejar el treball a l'aula pel que fa a tipus d'activitats, horaris i agrupaments, cal que tinguem molt en compte les característiques psicoevolutives dels nens i les nenes.

D'aquesta manera els infants culminaran amb èxit el procés d'ensenyament aprenentatge.

Aspectes generals

Ateses les característiques psicoevolutives dels nens d'aquestes edats, la metodologia que apliquem en el procés d'ensenyament-aprenentatge haurà de tenir en compte els aspectes següents:

- **La motivació:** procurar que tot el procés tingui un nivell adequat a l'etapa de desenvolupament del nen o la nena, que les activitats que se li proposin responguin a la seva realitat i als seus interessos.
- **L'activitat:** la capacitat reflexiva i l'atenció d'un infant a aquesta edat és encara escassa; per tant, les activitats han de promoure la seva implicació, un paper actiu: observant, manipulant, explorant, movent-se, interactuant amb els altres, etc.
- **El pensament intuïtiu:** fer propostes que convidin l'infant a observar, explorar, manipular i interpretar autònomament el que passa al seu voltant.
- **La individualització:** partir dels interessos i les necessitats dels components del grup.
- **La socialització:** emprar diferents estratègies que permetin al nen o nena superar progressivament el seu egocentrisme i anar aconseguint petits objectius relacionats amb el respecte pels altres, la cooperació en les activitats i el treball en grup.
- **La globalització:** fins als tres anys aproximadament, l'infant té un pensament sincrètic. Això significa que no té una capacitat d'anàlisi suficient i que mira la realitat des d'una globalitat.
- **El joc:** el joc té una funció afectiva, formativa i de coneixement. Tot el que faci «jugar» l'infant (improvisar relats i aventures, utilitzar els materials habituals per imaginar situacions...) l'estimularà per interpretar el món que l'envolta i, en conseqüència, per avançar en el desenvolupament de les seves capacitats. Aquesta característica s'ha de tenir en compte a l'hora de plantejar les propostes a l'aula.
- **Els valors:** fomentar en les activitats quotidianes en el dia a dia el desenvolupament de valors bàsics com el respecte, l'esforç, la cooperació, etc.
- **La funcionalitat:** cal estimular tant l'aplicació concreta dels aprenentatges en la seva vida quotidiana com la connexió entre el que sap, el que aprèn i el que viu (aprenentatge significatiu).

- **La relació personal:** l'actitud de l'educador enfront de l'infant és fonamental per crear un clima de seguretat i estabilitat emocional. Ha de facilitar l'autonomia i, al mateix temps, aportar seguretat.
- **La solució de conflictes:** l'educador ha d'oferir a l'infant les pautes que li permetin avançar en la resolució de conflictes amb els altres nens i adults, i que impliquin la necessitat de regular la pròpia conducta per adaptar-se als límits que requereix el seu creixement. Hem de considerar, per tant, el conflicte com a font d'aprenentatge.

En el segon cicle d'educació infantil, a més, és important fer atenció a diferents qüestions:

- **El treball cooperatiu:** potenciar la relació alumne-alumne.
- **L'autonomia:** establir unes normes de treball que fomentin l'autonomia; seqüenciar els continguts des del més senzill fins al més complex i equilibrar la realització d'activitats noves i variades, que mantinguin l'interès i la curiositat, amb altres de més rutinàries o reiteratives, que els alumnes poden realitzar de forma autònoma.
- **Atenció a la diversitat de l'alumnat:** fer atenció a les característiques individuals de cadascun dels alumnes, els seus ritmes de maduració i aprenentatge, així com els seus interessos i motivacions.

- **Paper actiu de l'alumne:** permetre a l'alumne ser el protagonista del seu aprenentatge: experimentar, investigar, expressar-se, preguntar; és a dir, vetllar per la integració activa dels nens i nenes en la dinàmica general de l'aula i en l'adquisició i la configuració dels aprenentatges.

L'organització de l'espai

És important tenir en compte els espais (aula, pati, espais comuns, etc.) en els quals es desenvolupa tot el procés d'aprenentatge, ja que la seva organització té una gran influència en les activitats i conductes tant dels alumnes com dels docents.

De tots ells, l'aula és l'espai en el qual és més fàcil intervenir per ajustar-lo a les necessitats d'educació infantil.

A l'hora de dissenyar l'aula hem de tenir en compte dos aspectes fonamentals:

- **La funcionalitat dels espais;** adaptats a la rutina diària i les activitats que hi farem dia rere dia.
- **La seva adequació a les característiques de l'alumnat** de manera que n'afavoreixi l'autonomia.

Programació i avaluació

Objectius generals de l'educació infantil

El currículum que estableix la Generalitat de Catalunya per a l'Educació Infantil determina que, en finalitzar l'etapa, els infants han de ser capaços de:

1. Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les seves possibilitats.
2. Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva d'ell mateix i dels altres.
3. Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.
4. Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques.
5. Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.
6. Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.
7. Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar els perills i aprendre a actuar en conseqüència.
8. Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb els altres i en la resolució pacífica de conflictes.
9. Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que el portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

Objectius per al primer cicle d'educació infantil

Els objectius de cicle a la llar d'infants expressen les capacitats que els infants han d'haver desenvolupat en acabar aquest període. Així, l'infant haurà de ser capaç de:

- Identificar-se com a persona, assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu, i esforçar-se per manifestar i expressar les pròpies emocions i sentiments.
- Establir relacions afectives positives, comprenent i apreciament progressivament el seu entorn immediat, iniciant-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup.
- Participar amb iniciativa i constància en les activitats quotidianes d'alimentació, repòs i higiene personal, iniciant-se en la pròpia autonomia i orientant-se en les seqüències temporals quotidianes i en els espais que li són habituals.
- Comprendre el llenguatge adult i dels altres infants, comunicar-se i expressar-se a través del moviment, el gest, el joc i la paraula, amb una progressiva millora del llenguatge oral.
- Dominar progressivament el cos i l'adquisició de noves habilitats motrius, augmentant l'autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i l'orientació en l'espai quotidià.
- Actuar sobre la realitat immediata, descobrir-ne l'organització a partir de les pròpies vivències i establir relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.
- Projectar les pròpies vivències a través de l'activitat lúdica i anar-les representant a través d'un incipient joc simbòlic.
- Iniciar-se en la descoberta i l'ús del llenguatge corporal, verbal, matemàtic, musical i plàstic.

El desenvolupament de les capacitats en el currículum

L'educació infantil ha de promoure el desenvolupament integral dels nens i les nenes, és a dir de les seves capacitats. Aquestes capacitats s'estableixen en els currículums dels dos cicles d'educació infantil i han de ser el referent de tots dos cicles. Són les següents:

- Progressar en el coneixement i domini del seu cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.
- Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva de si mateixos i de les altres persones.
- Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.
- Pensar, crear, elaborar explicacions i iniciar-se en les habilitats matemàtiques bàsiques.
- Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà de diversos llenguatges.
- Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.

- Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar-ne els perills i aprendre a actuar-hi en conseqüència.
- Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que els portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

Proposta de continguts per al primer cicle d'educació infantil

L'educador ha de seqüenciar els continguts que cal treballar al llarg del curs partint dels més senzills i avançant a poc a poc cap a continguts més complexos. A més, ateses les característiques de l'alumnat d'aquesta etapa, cal que els continguts que es treballin es repeteixin constantment perquè els alumnes els puguin assimilar.

Com a continguts bàsics per a aquest primer cicle d'infantil proposem¹:

Llenguatge oral

- Desenvolupament del llenguatge oral amb una finalitat comunicativa.
- Vocabulari relatiu a alguns sentiments (alegria, tristesa i enuig).
- Vocabulari referit a animals i plantes.
- Comprensió de missatges orals senzills.

¹ Adaptats a les característiques psicoevolutives abans esmentades per a nens i nenes d'aquesta edat.

Motricitat

- Control i coordinació en exercicis de motricitat global.
- Equilibri en postures i desplaçaments.
- Coordinació i agilitat de diferents parts del cos.
- Moviments rítmics.
- Ús d'utensilis escolars.

Desenvolupament cognitiu

- Parts del cos: cap, braços, cames...
- Colors bàsics.
- Discriminació de sabors.
- Discriminació d'olors.
- Diferències entre nen i nena.
- Persones significatives de l'entorn (família, escola...).
- Dependències de l'escola i els objectes de l'aula (pati, aula, bany, etc.).
- Orientació en l'espai amb autonomia.
- La nit i el dia.
- Normes bàsiques de seguretat viària.
- Festes: Nadal, Carnestoltes, aniversari...

- Professions.
- Aliments.
- Estacions de l'any i característiques bàsiques.
- Tècniques i materials plàstics.
- Discriminació del soroll, el silenci i la música.
- Conceptes lògics: dins-fora; llarg-curt; obert-tancat; gran-petit; sobre-sota.
- Quantificadors bàsics: molts-pocs; un-dos.
- Formes geomètriques: el cercle, el quadrat i el triangle.

Afectivitat

Interacció

- Relació i joc amb els altres.
- Comportaments socials: respecte.
- Actitud d'ajuda i col·laboració.
- Respecte pels espais de l'entorn escolar.
- Actitud per compartir amb els altres.
- Convencions socials: salutació, comiat, demanar alguna cosa, etc.

Autonomia i control

- Autonomia a l'escola o al centre escolar.
- Autonomia respecte als adults i els educadors.
- Confiança i seguretat en les seves possibilitats.

Hàbits

- Acceptació d'algunes rutines.
- Curiositat i interès per aprendre.
- Hàbits d'higiene personal i autonomia.
- Respecte, cura i endreça dels materials.
- Respecte dels torns establerts a l'hora de treballar.

Avaluació

Característiques

L'avaluació a l'educació infantil ha de ser:

- **Global:** avaluem tant l'alumne de forma general com la nostra pràctica docent.
- **Contínua:** entén l'aprenentatge com un procés i es contrasten diversos moments o fases.
- **Formativa:** per millorar el propi procés d'ensenyament-aprenentatge.
- **Individualitzada:** se centra en l'evolució de cada alumne, tenint en compte la seva situació inicial i particularitats.

Eines

Per facilitar l'avaluació podem utilitzar diverses eines que ens ajudin a dirigir la nostra observació, registrar els canvis que observem en els alumnes i establir en quin moment de desenvolupament es troba cadascun.

Hi ha moltes formes, tècniques i eines per avaluar i, encara que l'observació serà la nostra font d'informació principal, és important apuntar el que observem.

Podem fer-ho de diferents maneres:

- **Registres**, que poden ser anecdòtics (només de coses que ens criden l'atenció), descriptius o més sistemàtics establint clarament què s'avalua, utilitzant alguna escala... Fins i tot podem elaborar un diari de classe.
- **Llistes de control**, en què establim quins aspectes concrets volem observar i n'apuntem els resultats.
- **Rúbriques** amb descriptors que estableixin diferents nivells d'assoliment.

4 anys. Proposta d'avaluació final: registre d'avaluació

Alumne/a: Data:

S: sempre / V: de vegades / D: amb dificultat

Descoberta d'un mateix i dels altres	S	V	D
Identifica i expressa les característiques físiques pròpies.			
Identifica els canvis que es produeixen en el seu cos amb el pas del temps.			
Anomena i reconeix les extremitats superiors i inferiors del cos.			
Resol trencaclosques i activitats de discriminació visual.			
Identifica posicions oposades amb un element de referència (davant/darrere, sobre/sota, a un costat / a l'altre costat).			
Reconeix i adopta diverses postures corporals.			
Participa activament en diferents tipus de joc.			
Identifica els òrgans dels sentits i la informació que proporcionen.			
Discrimina sabors dolços i salats.			
Identifica i expressa adequadament estats emocionals propis.			
Identifica els sentiments aliens.			
Practica hàbits elementals d'higiene, alimentació, prevenció d'accidents i cura personal.			
Reconeix i adopta hàbits posturals correctes.			
Manifesta actituds de respecte, conservació i cura del medi ambient.			

S: sempre / V: de vegades / D: amb dificultat

Descoberta de l'entorn	S	V	D
Es desenvolupa amb autonomia en els espais de l'aula i del centre escolar.			
Mostra una actitud d'ajuda i col·laboració amb els companys del grup.			
Valora el treball ben fet, tant propi com aliè.			
Respecta el material propi i el comú i en té cura.			
Reconeix algunes característiques de les estacions.			
Identifica les textures suau/aspra de diferents elements.			
Sap quina és la utilitat de diferents màquines i aparells.			
Reconeix semblances i diferències entre diferents tipus d'habitatges.			
Sap quina és la utilitat d'alguns objectes de la casa.			
Identifica els membres principals que integren la seva família.			
Reconeix i respecta diferents models d'unitat familiar.			
Coneix diferents tipus de plantes i algunes de les seves utilitats.			
Discrimina animals segons com es desplacen.			
Identifica aliments d'origen vegetal i animal.			
Identifica la procedència i transformació d'alguns aliments.			
Mostra interès per la cura de les plantes i els animals de l'entorn.			
Participa en activitats de reciclatge.			
Identifica i descriu les característiques principals i els serveis de la localitat on viu.			
Reconeix els mitjans de transport més habituals.			
Sap quines són les normes elementals de comportament relacionades amb la seguretat viària i les respecta.			
Coneix algunes professions.			
Respecta les regles dels jocs.			
Coneix i practica diferents activitats d'oci.			
Discrimina objectes relacionats amb els viatges i les vacances.			

S: sempre / V: de vegades / D: amb dificultat

Descoberta de l'entorn (continuació)	S	V	D
Sap quina és la utilitat i la funció dels mitjans d'informació i comunicació i les valora.			
Identifica i traça els nombres del 0 al 6.			
Associa els nombres del 0 al 6 amb la seva quantitat corresponent.			
Realitza la sèrie numèrica de l'1 al 6.			
Utilitza els ordinals 1r, 2n i 3r en situacions de la vida quotidiana.			
Resol sumes amb suport gràfic.			
Duu a terme activitats senzilles de descomposició de quantitats amb suport gràfic.			
Identifica i traça formes planes: cercle, quadrat, triangle, rectangle, oval i rombe.			
Completa sèries segons un criteri.			
Ordena una seqüència temporal.			
Discrimina qualitats dels objectes: gran/mitjà/petit; alt/baix; llarg/curt; gruixut/prim; ple/buit.			
Respecta els senyals d'identitat i elements d'altres cultures.			
Sap quines són les tradicions culturals de l'entorn, les valora i hi participa.			

S: sempre / V: de vegades / D: amb dificultat

Comunicació i llenguatges	S	V	D
Pronuncia les paraules del seu vocabulari habitual amb una correcta articulació.			
S'expressa amb oracions completes.			
Interpreta paraules escrites amb suport gràfic.			
Sap quina és la utilitat d'alguns rètols i cartells, i n'interpreta alguns.			
Participa en les situacions de comunicació de l'aula.			
Expressa de forma adequada els seus sentiments, desitjos i idees.			
Utilitza el llenguatge oral per descriure i evocar diferents objectes, escenes, esdeveniments i situacions.			
Escriu el seu nom.			
Identifica les vocals en noms propis i comuns.			
Realitza amb precisió els traços proposats.			
Copia paraules conegudes.			
Reconeix paraules bisíl·labes i trisíl·labes.			
Ordena temporalment les escenes d'un conte.			
Reprodueix alguns textos orals: contes, poemes, endevinalles i tirallongues.			
Comprèn i utilitza vocabulari significatiu en anglès.			
Utilitza adequadament els mitjans audiovisuals i tecnològics que hi ha a l'aula.			
Identifica les possibilitats dels mitjans audiovisuals com a font d'informació i diversió.			
Utilitza diferents materials i tècniques plàstiques amb finalitats artístiques.			
Identifica les propietats sonores del cos i d'objectes quotidians.			
Discrimina sons per les seves qualitats: fort/flux, llarg/curt, agut/greu.			
Identifica visualment i auditivament instruments musicals de percussió i de vent.			
Canta, escolta i dramatitza cançons i audicions.			
Participa en activitats grupals (jocs, dramatitzacions, cants, danses...) de bon grat.			
Utilitza les possibilitats expressives del cos per representar fets, vivències i esdeveniments.			

Suggeriment d'activitats

El període d'acollida i adaptació

El període d'adaptació té un caràcter contradictori per al nen o nena, ja que s'hi barreja l'ansietat per la separació familiar amb l'ingrés en un entorn atractiu ple d'estímul i experiències.

A aquesta situació s'hi afegeix el fet que l'infant no té encara una consciència espaciotemporal clara i, per això, no sap on és, quant temps romandrà lluny de la família, quan vindran a buscar-lo..., la qual cosa li pot generar sentiments d'angoixa, inseguretat o abandonament.

Hem de tenir en compte que l'entorn també és nou, per la qual cosa cal prestar atenció a algunes qüestions que ajudaran els alumnes a familiaritzar-se amb els espais i materials.

- Conèixer cada nen o nena abans de la seva arribada al centre, a través d'una entrevista amb els pares i, si ja ha estat escolaritzat anteriorment, amb els educadors anteriors, si és possible.
- Manifestar actituds afectuoses i càlides en rebre'l, per dissipar ansietats i angoixes. Crear un clima de seguretat individual i col·lectiva a l'aula.
- Oferir respostes serenes davant reaccions que exterioritzin la seva inadaptació inicial: plors, rebequeries, etc.
- Prestar una atenció individualitzada, encara que no exclusiva, a cada nen o nena.

Indicacions per al primer cicle d'educació infantil

Com a activitats per fer en aquest període i facilitar l'adaptació suggerim les propostes següents:

- Iniciarem la jornada amb una rutina que, amb petites modificacions, es mantindrà durant tot el curs: saludar a l'hora d'entrar, penjar els abrics, posar-se la bata, realitzar una assemblea col·lectiva en la qual es parli sobre el que han fet abans de venir...

- Podem dissenyar també un quadre d'assistència perquè els nens es vagin integrant en el grup. Amb aquesta activitat els alumnes començaran a reconèixer-se; a més, sabran quins nens han assistit a classe i quins no.
- Facilitarem, durant els primers dies, més temps de **joc lliure** a l'aula que permeti als nens explorar el seu entorn, i anar-lo reduint a poc a poc.
- Proposarem als alumnes **jocs de presentació** per conèixer els companys de classe, així com **jocs de buscar materials** per l'aula (per exemple, «Ara buscarem... els trencaclosques!»), perquè vagin situant els materials i associant-los al seu nom.
- Programarem una **excursió per l'escola** per conèixer les altres dependències del centre que utilitzarem, com el pati, el gimnàs, el menjador, altres aules, etc.
- Crearem un **mural de la família** per decorar l'aula. Podem demanar fotografies familiars i col·locar-les en un suro o enganxar-les en un tros de paper continu de manera que hi hagi un espai on les famílies sempre «siguin a classe».

Indicacions per al segon cicle d'educació infantil

Activitats per adaptar-se a l'horari

- Establirem rutines que ajudin els nens a organitzar mentalment el temps que són al centre: activitats pròpies de l'entrada (com l'assemblea), temps d'esmorzar, temps de treball individual, temps de joc lliure (esbarjo), temps de recollir, etc. Podem realitzar un horari amb pictogrames o dibuixos perquè els alumnes comprenguin aquesta seqüència i la puguin consultar.
- Alternarem activitats de moviment amb unes altres en què els nens hagin d'estar asseguts.
- Prestarem una atenció especial a l'entrada i la sortida de manera que per als alumnes siguin moments tranquils de trobada i comiat, respectivament.
- Plantejarem activitats variades i breus, per anar ampliant progressivament el temps de durada en una determinada activitat.

Altres activitats per desenvolupar el currículum

Poden plantejar-se una sèrie d'activitats que permetran als alumnes familiaritzar-se amb l'escola i l'entorn, i començar a conèixer els companys i les companyes.

Activitats

- Durem a terme una rutina diària breu a l'assemblea perquè els infants comprovin l'assistència dels companys anomenant-los, parlin de coses que els agraden o han fet, observin el temps, etc.
- Proposarem activitats de joc simbòlic i dramatitzacions senzilles. Podem representar escenes de situacions quotidianes: anar al metge, comprar, menjar, dutxar-se, etc.
- Crearem circuits pel pati o el gimnàs usant diversos materials com a cercols i cordes perquè els alumnes els recorrin amb les cames obertes per no trepitjar les cordes, saltant d'un cercol a un altre, etc.
- Realitzarem activitats de descripció verbal d'imatges, pòsters i quadres.

Primer cicle d'educació infantil

Poden plantejar-se jocs i rutines especials que facilitaran el coneixement entre els alumnes i els permetran acostar-se a alguns dels continguts que es treballaran a l'aula.

- *Els ballarins*. Formarem una rotllana, posarem música, començarem a girar agafats de les mans i direm el nom d'un dels alumnes, el qual, en sentir el seu nom, haurà de sortir del rotlle i col·locar-s'hi al centre. Tornarem a posar la música

i tornarem a fer voltes. Quan la música s'aturi, el nen o nena que estigui al centre dirà el nom d'un company perquè es col·loqui al seu costat, al centre de la rotllana. Tots dos es quedaran dins de la rotllana i en formaran una de nova, que girarà i es detindrà al mateix temps que la rotllana exterior.

Cada vegada que pari la música, l'últim nen o nena que hagi anat a parar a la rotllana interior haurà de dir el nom d'un nou company, i així successivament.

- *Les cames i els braços*. Ens posarem dempeus i direm als nens que moguin els braços de totes les maneres possibles: cap amunt, cap avall, cap endavant, cap endarrere, creuats... Farem el mateix amb les cames: primer amb una, després amb l'altra, saltant, a peu coix amb una cama, després amb l'altra, etc.
- *Passegem els ninos*. Farem que els nens juguin amb els ninos de la classe per fomentar els hàbits d'higiene. Comentarem als alumnes que prepararem els ninos per sortir al pati a passejar; per tant, cal despullar-los, preparar recipients amb aigua i sabó i deixar que els nens hi juguin com vulguin. Després, els demanarem que els eixuguin, els vesteixin, els pentinin, els posin colònia i es preparin per sortir a jugar al pati amb ells.

- *Hola, hola, com esteu?* Cantarem la cançó gesticulant i, a continuació, formarem parelles, que es col·locaran en rotllana. L'educador farà amb la seva parella diferents moviments (donar-se la mà, una abraçada...) i la resta dels nens els imitaran.
- *El mural col·lectiu.* Estendrem un tros de paper continu a terra. Per torns, els alumnes hi estamparan els palmells de les mans mullades prèviament en pintura al tremp de colors. És important fer una fila perquè els nens s'acostumin a respectar el torn. Una vegada acabat el mural, podem comentar en assemblea que ha quedat molt bonic perquè l'hem fet entre tots i penjar-lo a la classe per decorar-la.
- *Endevina, endevinalla!* Consisteix a jugar a identificar objectes de l'aula que compleixin una propietat o tinguin una qualitat determinada:
 - És allargat i serveix per escriure.
 - Sembla una caixa sense tapa i a dins hi llencem els papers.
 - Està penjada a la paret i hi escrivim amb el guix.
- *On viuen?* Consisteix a jugar a identificar animals que volen, que corren i que viuen a l'aigua. Al principi, deixarem que els nens, individualment, facin les seves classificacions, i després, comentarem en grup el resultat. Podem ampliar la informació associant les parts del cos dels animals amb la seva manera de desplaçar-se, segons l'hàbitat on viu cadascun.
- *Una planta per a la classe.* Portarem un test amb una planta

a classe i observarem la diferència entre la terra seca i la terra regada: la tocarem i l'ensumarem. Cada setmana, un o dos nens poden encarregar-se de regar la planta; per fer-ho, hauran de decidir si la terra necessita aigua o no.

- *El vent!* Us suggerim els exercicis següents:
 - Bufar com un vent huracanat (fort), com un vent normal i com una brisa (suau).
 - Bufar per apagar, d'una única bufada, una espelma encesa.
 - Apagar una espelma bufant primer a poc a poc i després, amb una bufada enèrgica.
- *La vareta màgica.* Confeccionarem una vareta màgica amb cartolina, la mostrarem als nens i els explicarem que una vareta màgica concedeix desitjos. Asseguts en rotllana i, amb la vareta màgica, direm: «Vareta màgica, converteix aquests nens en... gossos!». Els alumnes hauran de moure's per l'aula simulant ser gossos. Podem repetir l'exercici amb altres propostes.
- *El llenguatge dels animals.* Consisteix a reproduir els sons onomatopèics d'alguns animals i imitar-ne els moviments: el gos, el gat, l'ocell, la granota, el mico, la vaca, l'ovella... Per fer-ho, podem mostrar fotografies d'animals diferents i demanar als nens que imitin el so i els moviments que fan. Podem enllaçar-los també a través d'un conte en el qual un explorador va parlant amb els diferents animals.

Un exemple

Unitat *Jugo i aprenc*
2 anys, 2n trimestre

Eureka!

crear és súper

Proposta didàctica

La unitat didàctica *Jugo i aprenc* s'ha dissenyat per al segon trimestre de 2 anys.

Fins ara, l'infant ha anat avançant en el coneixement de la seva identitat i és un bon moment per ajudar-lo a explorar les possibilitats psicomotrius del seu cos.

Al mateix temps, pretenem que descobreixi en el joc i en la participació amb els altres una font d'enriquiment personal.

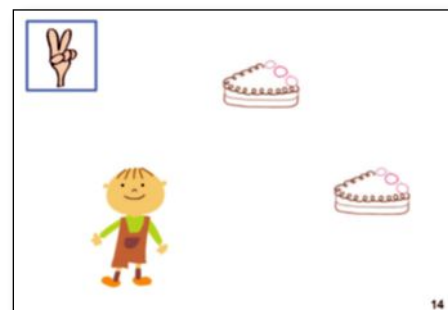
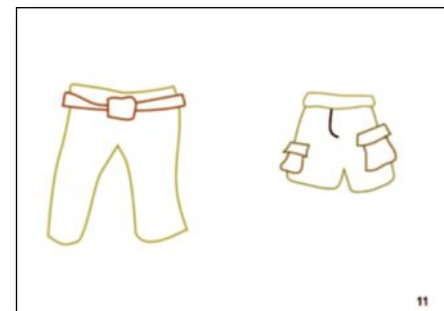
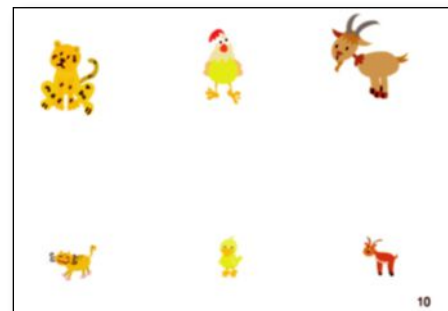
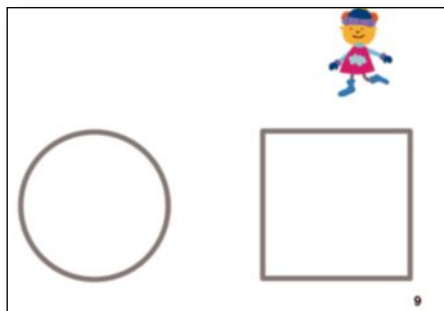
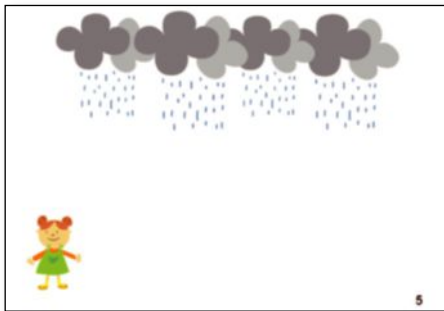
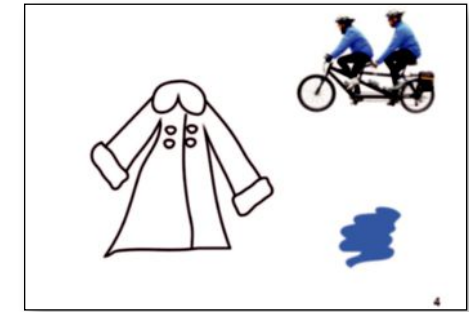
Unitat didàctica: *Jugo i aprenc*

En aquest període els infants continuen progressant en el desenvolupament del llenguatge oral i augmentant el seu vocabulari. A més a més, començaran a conèixer i experimentar altres formes de comunicació: expressió corporal i musical, manifestacions afectives, etc., així com a desenvolupar el ritme corporal i imitar accions de la vida quotidiana.

En conseqüència, els objectius generals que es desenvoluparan durant el trimestre seran:

- Prendre consciència de la vida en societat, identificant els grups socials més propers del seu entorn, promovent la seva participació en activitats i jocs tant individualment com de manera col·lectiva.
- Potenciar la utilització del llenguatge oral com a via de comunicació interpersonal, enriquant el seu vocabulari, alhora que se'ls ajuda a descobrir altres formes de comunicació i a desenvolupar la capacitat d'identificar situacions en espais i temps determinats.

Unitat: Jugo i aprenc

PROGRAMACIÓ D'AULA

Objectiu i continguts

	Objectius	Continguts
Descoberta d'un mateix i dels altres	– Progressar en el coneixement de les possibilitats del cos. – Conèixer les necessitats bàsiques del propi cos. – Promoure la participació individual i col·lectiva en els jocs i les activitats. – Desenvolupar la identitat pròpia potenciant l'autoconeixement, l'autoavaluació i l'autocontrol.	– Parts del cos: cap, tors i extremitats. – Sentiments i emocions. – Necessitat de protegir el cos davant dels canvis climàtics. – Joc simbòlic. – Hàbits d'higiene elementals. – Expressió de les emocions i els sentiments propis.
Descoberta de l'entorn	– Adquirir de manera progressiva consciència de les característiques de la vida en societat. – Desenvolupar la capacitat d'identificar situacions en el temps i en espais determinats. – Observar i conèixer alguns animals de l'entorn. – Establir comparacions entre elements basades en la seva longitud. – Conèixer i verbalitzar algunes propietats dels objectes. – Identificar alguns fenòmens atmosfèrics relacionats amb l'hivern.	– Festes que se celebren en l'entorn més proper. – Les estacions: l'hivern. – La roba d'hivern. – Les joguines. – Els animals. – Les disfresses. – Formes geomètriques: cercle i quadrat. – Colors: vermell i blau. – Mesura: llarg i curt. – El nombre 2: aproximació a la quantitat.
Comunicació i llenguatges	– Descobrir la necessitat del llenguatge com a mitjà de comunicació. – Augmentar progressivament el vocabulari. – Conèixer diferents formes de comunicació: musical, corporal i manifestacions afectives.	– Noms d'animals i les seves onomatopeies. – Tècniques plàstiques: estripar, arrugar, enganxar, estampar i modelar. – Soroll i silenci. – Representació corporal d'escenes de la vida quotidiana. – Pregafies.

Registre d'observació. 2n trimestre

Alumne/a: Data:

S: sempre / V: de vegades / D: amb dificultat

Capacitats	S	V	D
Identifica els braços i les cames en el seu cos i en el dels altres i els anomena.			
Reconeix i anomena les postures corporals: dempeus, assegut i ajagut.			
Diferencia fred i calor.			
Realitza activitats que li proporcionen autonomia personal.			
Mostra coordinació i control dinàmic del seu cos.			
Identifica l'hivern com una estació de l'any.			
Reconeix l'ofici d'algunes persones properes.			
Anomena els membres de la seva família.			
Identifica i anomena animals coneguts.			
Reconeix algunes accions de cura de la natura.			
És capaç d'expressar emocions i sentiments.			
S'expressa amb un vocabulari més ampli que el trimestre anterior.			
Construeix frases senzilles amb una pronunciació correcta.			

S: sempre / V: de vegades / D: amb dificultat

Capacitats (continuació)	S	V	D
Realitza el grafisme vertical amb certa precisió i destresa.			
Identifica, anomena i utilitza el color blau.			
Diferencia i reconeix el quadrat.			
Discrimina les posicions dins i fora i les longituds llarga i curta.			
Discrimina el soroll del silenci i reconeix sons harmònics.			
És capaç de moure el cos al ritme d'una música senzilla.			
Actituds	S	V	D
Expressa interès per aprendre coses noves.			
Participa activament en la dinàmica de l'aula.			
Coopera amb els altres en la realització d'activitats.			
Comparteix amb els companys els materials i les joguines.			
Respecta els altres, tant els companys com els adults.			
Manifesta i expressa fàcilment els seus sentiments.			
Demana ajuda quan ho necessita.			
Mostra una actitud positiva davant dels errors i els èxits propis.			
Té cura del material i els objectes de l'aula.			
Respecta les plantes i els animals.			

Text: Helena Ezquerra
Edició: Domingo Pose i Joana Mut

Direcció d'art: José Crespo

Projecte gràfic: Pep Carrió

Cap de projecte gràfic: Rosa Marín

Cap de desenvolupament de projecte gràfic: Javier Tejeda

Desenvolupament gràfic: Raúl de Andrés i Jorge Gómez

Direcció tècnica: Jorge Mira

Coordinació tècnica: Evaristo Moreno, Marisa Valbuena i Jesús Muela

Confecció i muntatge: Eduard Campos

Correcció: Joana Mut

Documentació i selecció fotogràfica: Marina de León-Sotelo

Fotografia: ARXIU GRUP PROMOTOR / SANTILLANA

© 2018 by Grup Promotor / Santillana Educación, S. L.
Carrer de les Ciències, 73 (Districte econòmic plaça d'Europa)
08908 L'Hospitalet de Llobregat
Printed in Spain

CP: 911613

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.